

Laureaci

EUROPEAN

'læŋgwidz

LABEL

2016

Laureaci
EUROPEAN
'læŋgwidz
LABEL

2016

EUROPEAN LANGUAGE LABEL

—— *wstęp*

Europejski znak innowacyjności w dziedzinie nauczania i uczenia się języków obcych – *European Language Label* jest przyznawany w Polsce od 15 lat. Obecnie otrzymują go szkoły, instytucje oświatowe i uczelnie wyższe, których nauczyciele bądź pracownicy w sposób nowatorski podchodzą do kształcenia językowego. Konkurs *European Language Label* organizowany jest przez Komisję Europejską, ministerstwa edukacji i agencje narodowe programu Erasmus+ w większości krajów Unii Europejskiej. Certyfikat ELL ma więc wymiar międzynarodowy i poświadcza, że laureaci konkursu uczą języków obcych zgodnie z najwyższymi standardami europejskimi.

W Polsce, w ciągu piętnastu lat trwania konkursu, *Europejski znak innowacyjności w dziedzinie nauczania i uczenia się języków obcych* otrzymało ponad 250 laureatów. Są oni wizytówką naszego kraju w Europie, a także inspiracją dla polskich i zagranicznych nauczycieli, jak motywować uczniów, studentów, a także dorosłych i seniorów do nauki języków obcych zarówno w ramach edukacji formalnej, jak i w środowisku lokalnym, w ramach zajęć pozalekcyjnych, w pracy i w czasie wolnym.

Projekty nagrodzone certyfikatem ELL powinny być nie tylko innowacyjne i być przykładami najlepszej praktyki w dziedzinie kształcenia językowego, ale muszą także spełniać priorytety tematyczne, wyznaczone przez KE raz na dwa lata. W roku 2016 dotyczyły one budowania społeczeństwa przystajnego językom oraz nauki w wielokulturowych i wielojęzycznych klasach.

W niniejszej publikacji prezentujemy Państwu opisy projektów realizowanych w polskich instytucjach oświatowych, które otrzymały *Europejski znak innowacyjności w dziedzinie nauczania i uczenia się języków obcych* w bieżącym roku. Wszystkie opisane inicjatywy realizują postulaty zawarte w ww. priorytetach ELL oraz odpowiadają na wyzwania, jakie stoją przed edukacją językową w Polsce i Europie. Niezależnie od poziomu nauczania, na którym były realizowane, pokazują, w jaki sposób można uatrakcyjnić kształcenie językowe i podnosić kompetencje językowe osób uczących się, przy jednoczesnym kształtowaniu ich postaw otwartości na komunikowanie się we współczesnym świecie.

DR PAWEŁ POSZYTEK
DYREKTOR GENERALNY
FUNDACJI ROZWOJU SYSTEMU EDUKACJI

EDYCJA

2016

—— *zwycięskie
projekty*

Przestrzeń dla języka

Jury XV edycji konkursu *European Language Label* zdecydowało przyznać honorowy certyfikat ELL Goethe-Institut w Warszawie za niezwykle innowacyjny projekt dotyczący aranżacji przestrzeni szkolnej sprzyjającej nauce języka niemieckiego oraz za wybitne osiągnięcia w promowaniu nauczania języka niemieckiego w Polsce, w tym za wcześniej nagrodzone projekty *Deutsch-Wagen-Tour* (2010) i *Delfort* (2002).

INSTYTUCJA

Goethe-Institut

TYTUŁ PROJEKTU

Niemiecki ma klasę

KOORDYNATOR

Ewa Dorota Ostaszewska

POZIOM EDUKACJI

szkoła podstawowa, gimnazjum, doskonalenie zawodowe nauczycieli

Niemiecki ma klasę to kolejny z projektów Goethe-Institut w konkursie *European Language Label*. Jury nagrodziło już certyfikatem projekt *Deutsch-Wagen-Tour* w roku 2010 i projekt *Delfort* w roku 2002. Te trzy przedsięwzięcia stanowią zaledwie niewielką część działań podejmowanych od lat przez Goethe-Institut w Polsce na rzecz promowania nauczania języka niemieckiego. Instytut prowadzi kursy niemieckiego cieszące się sporym zainteresowaniem słuchaczy. Organizuje niemieckojęzyczne spotkania i wydarzenia kulturalne. Jest centrum inicjatyw promujących i wspierających naukę niemieckiego przez młodszych i starszych Polaków.

Główną ideą projektu *Niemiecki ma klasę* jest planowanie i urządzenie miejsca do nauki języka niemieckiego w szkołach. Pozornie – pomysł nieco zagadkowy, bo przecież każda szkoła z niemieckim w spisie przedmiotów organizuje lekcje tego języka w swoich salach. Działania projektowe polegały jednak na zaangażowaniu się wielu osób w zmianę warunków do nauki języka, w przekonaniu, że owe zmiany wpłyną na wzrost motywacji uczniów, skłonią nauczycieli do stosowania zróżnicowanych metod nauczania, rozbudzą zainteresowanie językiem niemieckim, zintegrują uczniów i nauczycieli.

W pierwszej fazie projektu skupiono się na konsultacjach ze specjalistami w dziedzinie optymalizacji przestrzeni do pracy i nauki. W efekcie powstały poradniki aranżacji sal lekcyjnych oraz przygotowania plakatów edukacyjnych. Istotnym modulem działań projektowych była zachęta do partycypacji środowiska w życiu szkoły. Opisanie materiały posłużyły następnie nauczycielom i szkołom do działań na swoim terenie.

W prace angażowali się uczniowie, nauczyciele różnych przedmiotów, rodzice, środowisko lokalne. Pracownicy Goethe-Institut przeanalizowali dokumentację i efekty działań w szkołach, ocenili je i przyznali nagrody.

Najważniejsze i innowacyjne jest w projekcie podejście do tworzenia optymalnego środowiska – w tym przestrzeni – do uczenia (się) języka. Sposoby aranżacji klas lekcyjnych pozostają w tyle za licznymi zmianami, do jakich doszło w edukacji w ostatnich latach. Stąd pomysły uczestników projektu, dotyczące zmian architektonicznych, kolorystycznych, związanych z wyposażeniem technicznym i meblami oraz ich lokalizacją w klasie. Projektowano i wykonywano pomoce dydaktyczne umieszczane w salach jako bodźce do nauki, jako „utajone” stymulatory akwizycji języka. Wszystkie te działania były związane z używaniem języka niemieckiego. Uczniowie-uczestnicy projektu umieją teraz opisać konkretną i wymarzoną salę lekcyjną, opowiedzieć o czynnościach wykonywanych w trakcie aranżowania klasy, napisać prosty list z podziękowaniem itp. Tym samym władze szkół bardziej doceniają obecność języka niemieckiego w nauczaniu i walory wielojęzyczności.

Projekt nazwano *Niemiecki ma klasę*, ale efekty działań projektowych i wypracowane materiały mogą posłużyć wszystkim chętnym do zmiany przestrzeni w szkole, szczególnie nauczycielom innych języków obcych.

Niemiecki ma klasę to projekt mający na celu zmianę przestrzeni do nauki języka niemieckiego w szkołach. O idei i realizacji projektu z Ulrike Würz, dyrektorem działu językowego Goethe-Institut, oraz Ewą Dorotą Ostaszewską, koordynatorem projektu, rozmawiała Małgorzata Janaszek-Bazanek

Jak traktują Państwo tytuł projektu: metaforycznie czy raczej dosłownie?

EDO W obu znaczeniach. Chcieliśmy, aby nazwa projektu mówiła o tym, że to, czego projekt dotyczy, dzieje się w klasie, a jednocześnie jest nawiązaniem do pewnego znaku jakości. *Niemiecki ma klasę* to nowa aranżacja klasy, nowy sposób nauki języka i nowy sposób współpracy związany z ideami partycypacji.

Powiedzmy zatem coś więcej o tych trzech elementach. Zacznijmy od przestrzeni – dlaczego jest tak ważna w uczeniu się?

EDO Wychodzimy z założenia, że wygląd sali lekcyjnej ma wpływ na to, jak zorganizowane jest uczenie się i jak wyglądają relacje między uczniami i nauczycielem. Dlatego z naszego punktu widzenia, niezwykle istotna jest przestrzeń prospołeczna, czyli taka, która umożliwia komunikację. To nie może być miejsce, w którym wszyscy siedzą do siebie plecami! Potrzebna jest przestrzeń, w której stres i zahamowania związane z mówieniem są minimalizowane. Druga rzecz to wystrój sal. Klasy często wyglądają tak samo latami: te same plakaty, tabele gramatyczne, których nikt nie czyta. W przypadku młodych ludzi, to się nie sprawdza. Dlatego oprócz zmiany ustawienia sali, tak ważne jest, aby w klasach pojawiły się prace uczniów. Powoduje to personalizację przestrzeni – uczeń wchodząc do klasy, wie, że to on coś tutaj zrobił, tu są jego prace, jego zdjęcia.

Jak ta przestrzeń wiąże się z uczeniem się języka?

UW W założeniach projektu jest coś więcej niż tylko zmiana wystroju sali. To zupełnie inne podejście do używania języka obcego. Klasa to często jedyne miejsce, gdzie możemy zanurzyć się w języku, w kulturze danego kraju. Dlatego tak ważne jest stworzenie środowiska wspomagającego jego poznanie. To jest

pewien rodzaj symulacji pozwalający wczuć się w życie mieszkańców innej kultury.

EDO Młodzi ludzie chcą się uczyć czegoś, co ma sens, czegoś, co im się przyda. W projekcie stawiamy na naukę języka, która wynika z potrzeb uczących się: chcę coś powiedzieć i szukam struktury, jak to wyrazić po niemiecku, bez wyjaśniania reguł gramatycznych. Chcemy, aby już na wstępnym etapie uczenia się języka uczniowie nie bali się używać struktur gramatycznych, których nie ma w programie ich klasy. I to się udaje. Używam języka do moich potrzeb, a nie odwrotnie. To całkowicie zmienia stosunek do nauki.

Trzeci element to współpraca. Na czym ona polega?

EDO Wielu nauczycieli myśli, że cała idea zmiany polega na tym, żeby nauczyciel wymyślił, jak ma wyglądać klasa, ale tu chodzi o to, żeby zaangażować uczniów. To oni są użytkownikami szkoły, a tak naprawdę rzadko kto ich pyta, jak by chcieli, żeby wyglądała szkoła. W projekcie *Niemiecki ma klasę* to uczniowie wychodzą z inicjatywą aranżacji przestrzeni i zorganizowania całego przedsięwzięcia. Muszą sami wypracować jedno stanowisko – uczą się zatem współdziałać i podejmować wiele decyzji, dążyć do kompromisu. Jeśli ich pomysły są kosztowne, mobilizują się do zebrania odpowiednich środków finansowych, organizują kiermasze, na których sprzedają własnoręcznie zrobione produkty. To przynosi bardzo dobre efekty.

UW Projekt rzeczywiście uczy współpracy. Bardzo nam zależy, aby poprzez naukę języka młodzi ludzie uczyli się postaw obywatelskich i brali odpowiedzialność za siebie nawzajem i swoje otoczenie. To szczególnie istotne w zmieniającym się świecie, w zmieniającej się Europie.

Dziękuję za rozmowę.

Angielski non-stop

Dzięki projektowi wprowadzono w życie wielopoziomą komunikację w języku angielskim w szkole niesprofilowanej językowo i zainicjowano naukę języka poprzez jego nieustanną obecność na zajęciach nielekcyjnych i w sytuacjach nieformalnych. Praktyczną dwujęzyczność połączono z wykorzystaniem narzędzi IT. Ważne też jest kształtowanie świadomości międzykulturowej, wielka różnorodność działań kulturalnych i zaangażowanie rodziców we współpracę ze szkołą.

TYTUŁ PROJEKTU

CLIL is easy!

INSTYTUCJA

Niepubliczna Szkoła Podstawowa *Nasza szkoła* w Opolu

KOORDYNATOR

Teresa Lauer-Jaworska

JĘZYK PROJEKTU

angielski

POZIOM EDUKACJI

przedszkole, szkoła podstawowa

Projekt polega na wykorzystywaniu do nauki języka angielskiego czasu innego niż lekcje: przerw, pobytu w stołówce, zajęć rozwijających zainteresowania, wycieczek, wspólnych wyjazdów, zajęć CLIL wykraczających poza podstawę programową.

Od początku września 2014 r. pracę w szkole planowano tak, by stwarzać naturalne sytuacje do poznawania języka, wiązania aktywności z różnych dziedzin z doskonaleniem umiejętności językowych, wykorzystywania komunikacji dwujęzycznej, dążenia do dwujęzyczności całej szkoły (także jej kadry).

W ramach projektu realizowano autorskie programy dydaktyczno-wychowawcze *My Little English ABC* i *W angielskim stylu*, czyli naukę angielskiego i wiedzy o kulturze (język kształcono poza lekcjami przedmiotu). Organizowano zajęcia z *native speakerem*, w trakcie których ważną rolę odgrywały elementy wiedzy o krajach anglojęzycznych. Tę wiedzę wzbogacano też dzięki użyciu różnych narzędzi technologicznych, np. uczniowie kręcili krótkie filmy. Dzieci uczyły się programowania, grafiki komputerowej i robotyki – dzięki platformie Young Face TV. Odbywały się anglojęzyczne zajęcia pozalekcyjne

rozwijające zainteresowania uczniów. Zajęcia te były oparte na metodzie CLIL. W ich trakcie kształtowano świadomość międzykulturową uczniów – tak było i jest na przykład w *Klubie Podróżnika*, gdzie dzieci czytają dwujęzyczne pismo *National Geographic – Odkrywca* i rozmawiają po angielsku o artykułach w nim zamieszczonych. Jednym z efektów działań grupy *Theatre* były spektakle anglojęzyczne wystawione w profesjonalnym teatrze. W czasie wspólnych wyjazdów prowadzono dwujęzycznie zajęcia narciarskie w górach oraz ćwiczenia polisensoryczne na plaży.

W działaniach projektowych uczestniczą dzieci w wieku 6-13 lat – uczniowie szkoły podstawowej – oraz przedszkolaki, a także rodzice dzieci i kadra nauczycielska placówek. Efektywna i praktyczna nauka angielskiego w warunkach nieformalnych odbywa się dzięki stosowaniu metody reagowania całym ciałem TPR (*Total Physical Response*) i CLIL. Wszyscy uczestnicy projektu radzą sobie teraz znacznie lepiej z językiem angielskim. Dotyczy to tak uczniów (także tych ze zdiagnozowaną dysleksją), jak i nauczycieli. Lepsze wyniki uczniowskie widoczne są w postaci wyższych ocen i wyników testów.

Oswajanie z angielskim

Działania podejmowane w projekcie stanowią wzorcową realizację modelu nauczania języka obcego w przedszkolu. Proces ten jest właściwie oswajaniem dzieci z językiem obcym, a nie sformalizowaną, osobną edukacją językową. Ciekawe jest to, że w oswojeniu maluchów z angielskim biorą udział uczniowie szóstej klasy szkoły podstawowej.

TYTUŁ PROJEKTU

Innowacja pedagogiczna dla dzieci z grupy trzylatków (2014-2017) *Dwujęzyczny przedszkolak*

INSTYTUCJA

Szkoła Podstawowa nr 26 im. Marii Konopnickiej w Dąbrowie Górniczej. Oddział przedszkolny

KOORDYNATORZY

Kamila Mazurkiewicz-Kocoń

JĘZYK PROJEKTU

angielski

POZIOM EDUKACJI

przedszkole

Podstawa programowa dla przedszkoli zakłada zapoznavanie dzieci z językami obcymi i ich uwrażliwianie na różnorodność językową ludzi i świata. Realizacja takich zaleceń nie jest jednak zadaniem prostym, co niejednokrotnie potwierdzają obserwacje zajęć w wielu placówkach edukacyjnych. Projekt *Dwujęzyczny przedszkolak* można uznać za modelowy sposób skutecznego wprowadzania w życie zaleceń programu edukacji przedszkolnej, za wzorzec dobrych praktyk w tym zakresie.

Dzieci uczestniczące w projekcie mają stały kontakt z językiem angielskim w czasie pobytu w przedszkolu. Angielszczyzna towarzyszy zatem nauce, zabawie, posiłkom, czynnościom organizacyjnym czy higienicznym. Oznacza to prowadzenie zajęć z użyciem komunikacji dwujęzycznej, np. konieczność reagowania przez dzieci na polecenia wydawane po angielsku. Stałym elementem edukacji językowej jest uwzględnianie materiału kulturowego w nauczaniu: obecność piosenek, bajek, filmów, historyjek, opowieści o zwyczajach w krajach anglojęzycznych.

Niektóre zajęcia o charakterze językowym przeprowadzają z przedszkolakami uczniowie szóstej klasy szkoły podstawowej, co jest atrakcyjne dla obu stron i integruje młodszych ze starszymi. Uczniowie z zapałem i zaangażowaniem przygotowują się do swojej krótkotrwałej roli nauczycieli. Pozwala im to na przejęcie odpowiedzialności za zobowiązanie i kształtowanie poczucia odpowiedzialności wobec maluchów.

Przedszkolaki osłuchują się z angielskim także poza zajęciami w przedszkolu, np. uczestnicząc biernie w imprezach językowych (np. konkursach) w szkole podstawowej. Rodzice mają okazję poznać umiejętności językowe swoich pociech, nie tylko zapoznając się z planami pracy nauczyciela lub rozmawiając z dziećmi o zajęciach przedszkolnych, ale i w trakcie występów maluchów podczas różnych uroczystości. W takich przedstawieniach zawsze w pewnym zakresie używa się języka angielskiego. Wszystkie działania projektowe prowadzą ku głównemu celowi: dobremu przygotowaniu do świadomej nauki języka w szkole podstawowej oraz kształtowaniu postawy otwartości na świat, ludzi, języki, kultury.

Angielski między Polską a Afryką

Uczestnicy projektu uczyli się języka i rozwijali umiejętności społeczne dzięki kontaktowi z innymi przez Skype, tworzeniu aplikacji i kręceniu filmów. Wszystko to działo się w Polsce i w Zambii - uczniowie z tak odległych krajów poznawali lepiej nie tylko angielski, ale przede wszystkim siebie i swoje kultury nawzajem.

TYTUŁ PROJEKTU

Międzykulturowe Tabletorium Językowe

INSTYTUCJA

Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Jamielniku

KOORDYNATOR

Łukasz Rumiński

JĘZYK PROJEKTU

angielski

POZIOM EDUKACJI

gimnazjum

Rozwijanie kompetencji językowej w angielskim, kształcenie umiejętności społecznych, znoszenie barier kulturowych – to częste obecnie hasła i wytyczne wielu przedsięwzięć edukacyjnych. Twórcy projektu *Międzynarodowe Tabletorium Językowe* wcielili je w życie w sposób niespotykany. Dzięki Fundacji Usłyszeć Afrykę nawiązali kontakt z placówką dla tzw. dzieci ulicy w Zambii – ośrodkiem Home of Hope – zdobyli środki na łącze internetowe i zakup tabletów, a następnie zawieźli sprzęt do ośrodka w Lusace. Uczniowie z Jamielnika zaczęli kontaktować się z młodymi Zambijczykami, pisać ćwiczenia językowe i quizy, tworzyć na tabletach awatary, prezentacje i filmy, konstruować gry edukacyjne, fiszki, mapy myśli. Uczniowie zambijscy zostali przeszkoleni w zakresie korzystania z technologii informacyjnych. Wcześniej dzieci te nie miały w ogóle takich możliwości. Środki finansowe na opisywane działania pozyskano z programu English Teaching zarządzanego przez Polsko-Amerykańską Fundację Wolności.

Uczniowie z Polski i Zambii kontaktowali się poprzez Skype. Na takie zaplanowane spotkania przychodziło sporo gimnazjalistów, nie tylko ci, którzy byli oficjalnie zaangażowani w projekt. Wszyscy zadawali pytania, słuchali odpowiedzi, dziwili się, bawili. Dla obu stron te kontakty były czymś wyjątkowym: ani młodzi Zambijczycy nie stykali się wcześniej z Europejczykami, ani młodzi Polacy nie znali żadnego Afrykanina. Stąd wielki zapał do tworzenia prezentacji, aplikacji i filmów o sobie, swoim regionie, kraju, kontynencie, wzmocniony poczuciem dumy i radości z umiejętności praktycznego i potrzebnego używania języka angielskiego, który wcześniej był tylko przedmiotem szkolnym.

Uczniowie z Polski znacznie rozwinęli swoją sprawność komunikacyjną w języku angielskim i w posługiwaniu się technologiami informacyjnymi. Dzieci z Zambii zyskały i rozwinęły umiejętności, których nie było im dane nigdy wcześniej poznać. Szansa kontaktu z odległą i odmienną kulturą dała wszystkim wiele satysfakcji i pozwoliła cieszyć się z udanej komunikacji po angielsku.

Studenci w firmach niemieckich

Połączenie użycia języka obcego i wiedzy merytorycznej przez studentów – to idea przyświecająca projektowi. Zajęcia realizowane w ramach projektu, prowadzone były w języku niemieckim z wykorzystaniem metody CLIL. W efekcie podejmowanych działań powstał wzór dobrych praktyk w zakresie nauczania języka niemieckiego dla celów specjalistycznych, mający potencjalnie szeroki krąg zainteresowanych użytkowników.

TYTUŁ PROJEKTU

Schlüsselfaktoren der Wettbewerbsfähigkeit deutscher Firmen- Auswirkungen auf Wielkopolska

INSTYTUCJA

Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

KOORDYNATOR

Milena Czerwińska-Carls

JĘZYK PROJEKTU

niemiecki

POZIOM EDUKACJI

szkoła wyższa

Lektoraty języków obcych na uczelniach, zwłaszcza tych o specyficznym ukierunkowaniu zawodowym, zwykle obejmują elementy języka specjalistycznego. Pracodawcy oczekują jednak od absolwentów znacznej sprawności i samodzielności językowej w różnych dziedzinach.

Sytuacja taka nie dawała spokoju pracownikom Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu. Tak zrodził się projekt umożliwiający studentom podjęcie autentycznych działań językowych w powiązaniu z rzeczywistym środowiskiem zawodowym. Projekt stworzyli i wdrożyli lektorzy Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych poznańskiego UE razem z kadrą naukową uczelni i we współpracy z wieloma przedsiębiorstwami działającymi w Wielkopolsce oraz z Goethe-Institut jako inicjatorem seminariów na temat CLIL.

Projekt dotyczył nauki języka niemieckiego, a działania polegały na połączeniu praktycznego użycia tego języka przy jednoczesnym wykorzystaniu wiedzy specjalistycznej. W trakcie projektu odbywały się warsztaty z języka niemieckiego zawodowego oraz wykłady i seminaria merytoryczne, a studenci przeprowadzali ankiety w wybranych firmach.

Wybrani i zainteresowani studenci (z dobrymi wynikami testu z języka niemieckiego

biznesowego oraz odpowiednimi ocenami z przedmiotów zawodowych) zdobywali na seminariach specjalistyczną wiedzę z zakresu konkurencyjności, rozwijali swoje kompetencje interkulturowe w relacjach polsko-niemieckich, nawiązywali kontakty z przedsiębiorstwami i zbierali informacje (wywiady bezpośrednie w 14 firmach niemieckich w Wielkopolsce) oraz uczestniczyli w zajęciach z zakresu komunikacji w przedsiębiorstwie. Wszystkie moduły projektu akcentowały szczególnie kompetencje interkulturowe.

Innowacyjność działań projektowych polega na współpracy naukowców, lektorów i studentów. Zajęcia z języka niemieckiego były całkowicie warsztatowe, dostosowane dokładnie do potrzeb wynikających z realizacji zaplanowanych zadań. Dzięki nim, studenci potrafią teraz przygotować prezentację zgodną z regułami niemieckiego obszaru językowego, przedstawiać wyniki swojej pracy w języku niemieckim przed dużym audytorium oraz czytać i analizować teksty specjalistyczne i naukowe z użyciem odpowiednich strategii.

Projekt przyczynił się znacznie do podniesienia prestiżu języka niemieckiego na uczelni i pokazał możliwość skutecznego łączenia badań naukowych z działalnością przedsiębiorstw niemieckich w regionie.

Blżej języków, blżej siebie

Cyklicznie organizowane spotkania z językami i kulturą różnych krajów, z których pochodzą studenci Uczelni Łazarskiego, cieszą się wielkim zainteresowaniem: gromadzą liczne grono uczestników, stając się dzięki temu spoiwem integracji społecznej, angażują nie tylko studentów, są sposobem na promowanie wielojęzyczności i wielokulturowości.

TYTUŁ PROJEKTU

Zrozumieć inną kulturę. Dni Narodowe w Uczelni Łazarskiego

INSTYTUCJA

Studium Języków Obcych Uczelni Łazarskiego

KOORDYNATORZY

Ewa Wieczorek-Łysenko i Elżbieta Jurczak

JĘZYK PROJEKTU

angielski, polski jako obcy, francuski, niemiecki, rosyjski

POZIOM EDUKACJI

szkoła wyższa, edukacja dorosłych

Bliższe poznawanie krajów, z których przyjechali do Polski studenci, to podstawowy cel projektu *Zrozumieć inną kulturę. Dni Narodowe w Uczelni Łazarskiego*. Spotkania odbywają się regularnie od 11 lat, a przygotowują je sami studenci, ich przyjaciele, znajomi, rodziny, osoby danej narodowości przebywające długo w Polsce (np. dyplomaci czy pracownicy instytutów kultury), podróżnicy, blogerzy. Studenci polscy angażują się jako wolontariusze.

W trakcie spotkań używa się różnych języków, m.in. angielskiego, francuskiego, niemieckiego, rosyjskiego, polskiego. Języki przydatne są także do tego, by napisać zaproszenie do ambasady czy e-mail z prośbą o wsparcie finansowe do instytucji kultury. Studenci z danego kraju, wespół z Polakami studiującymi i pracującymi na Uczelni Łazarskiego, planują i przygotowują elementy składowe konkretnego dnia narodowego. Wyszukują filmy i zdjęcia pokazujące kraj, tworzą własne prezentacje i zbiory zdjęć, uczą danego języka w trakcie minilekcji, pokazują tańce, opisują zwyczaje, gotują potrawy narodowe i regionalne, uczą rękodzieła (np. robienia ozdób świątecznych, weselnych, obrzędowych). Wszystkie te działania mają wpływ na rozwój umiejętności społecznych i komunikacyjnych

studentów: uczą ich wystąpień publicznych przed dużym audytorium, skłaniają do odpowiedzialnej pracy w zespole, pozwalają na dodatkowe kształcenie sprawności językowych, umożliwiają weryfikację wiedzy i umiejętności zdobytych na lektoratach czy innych zajęciach.

Udział studentów w *Dniach Narodowych* ma zawsze pokłosie w postaci nawiązania do spotkań w trakcie zajęć lektoratowych z języków obcych. Studenci dzielą się ustnie wrażeniami z przebiegu imprezy, piszą sprawozdania lub wypracowania dotyczące zagadnień poruszanych przez uczestników spotkań, przywołują sformułowania językowe. Dostrzec można wyraźnie, że wydarzenia te pozytywnie wpływają na motywację studentów do uczenia się języków, pozwalają niwelować stereotypy kulturowe i narodowe, rozwijają świadomość wielokulturowości świata. Spotkania narodowo-językowe integrują społeczność studencką i akademicką. W społeczności lokalnej funkcjonuje przeświadczenie o ciekawej, wielokulturowej Uczelni Łazarskiego, o jej niesztabowych, kulturowych sposobach uczenia języków obcych, o inspirowanym łączeniu nauki z zabawą. Dokumentacja fotograficzna *Dni Narodowych*, dostępna na stronach internetowych uczelni, dobrze ilustruje kulturowy i integracyjny charakter tych spotkań.

Kompendium zawodowe w trzech językach

Rezultat działań projektowych, trójjęzyczny podręcznik *Od mechanika do mechatronika*, wypełnia lukę na rynku pomocy dydaktycznych do uczenia (się) języka zawodowego. Może być z powodzeniem wykorzystywany zarówno w pracy na kursach językowych, jak i w samokształceniu. To udany przykład twórczego przeniesienia doświadczeń ze sprawdzonego niemieckiego modelu kształcenia zawodowego.

TYTUŁ PROJEKTU

Wydanie publikacji *Od mechanika do mechatronika*

INSTYTUCJA

Polsko-Niemiecka Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie

KOORDYNATOR

Róża Jarmuł

JĘZYK PROJEKTU

angielski, niemiecki

POZIOM EDUKACJI

kształcenie zawodowe, edukacja dorosłych, doskonalenie zawodowe, doskonalenie zawodowe nauczycieli

Zapotrzebowanie na materiały do nauki języków obcych ukierunkowanych zawodowo jest stale zgłaszane przez pracodawców i nauczycieli. Publikacja *Od mechanika do mechatronika*, dostępna bezpłatnie w wersji elektronicznej (oraz w postaci 5 tys. egzemplarzy wersji papierowej), to kompendium wiedzy przydatne w pracy zawodowej, a także potrzebne nauczycielom języków obcych i przedmiotów zawodowych. Umożliwia zapoznanie się z wiedzą specjalistyczną, ułatwia zawodową komunikację językową, uczy słownictwa fachowego. Publikacja zawiera charakterystyki zawodów oraz ilustracje maszyn i narzędzi opisane po polsku, niemiecku i angielsku.

Działania projektowe polegały w pierwszym rzędzie na przeprowadzeniu analizy potrzeb w zakresie języka konkretnych zawodów technicznych: mechanika/elektromechanika pojazdów samochodowych, operatora obrabiarek skrawających, elektronika techniki automatyzacyjnej, monter mechatroniki. W analizie tej brali udział nauczyciele języków obcych i przedstawiciele przedsiębiorstw. Po utworzeniu zespołu, złożonego z ekspertów, tłumaczy, nauczycieli, praktyków, gromadzono bazę słów i pojęć. Kolejnym etapem były konsultacje z Izbą Przemysłowo-Handlową w Norymberdze, później zaś korekta

merytoryczna i językowa całości oraz dystrybucja publikacji.

Powstał podręcznik-słownik o przejrzystym układzie. Kompendium to zawiera opisy zawodów, obejmujące charakterystykę zakresu wiedzy, predyspozycji i wymagań oraz wyszczególnienie głównych zadań i przykładowych zleceń. W publikacji znajdują się ponadto: krótkie słowniczki do tekstów opisujących zawody, część ilustrowana – rysunki narzędzi, maszyn i urządzeń, oraz słowniki związane z konkretnym zawodem. Publikacja jest uporządkowana, łatwa w korzystaniu, oszczędna ilustracyjnie.

Innowacyjność projektu polega na udanym wypełnieniu luki w materiałach do nauki języków obcych ukierunkowanych zawodowo: publikacja zawiera opisy po polsku, niemiecku i angielsku, dzięki czemu umożliwia łączne zdobywanie kwalifikacji zawodowych i naukę dwóch języków obcych. Takie podejście przyczynia się nie tylko do poszerzania horyzontów potencjalnych użytkowników, ale wydatnie zwiększa możliwości zatrudnienia i mobilności zawodowej. Kompendium znajduje praktyczne zastosowanie na kursach językowych, w samodzielnej nauce, podczas wyjazdów zagranicznych, w działaniach tłumaczy technicznych, w edukacji językowo-technicznej, w tworzeniu opisów w biurach patentowych oraz w pracy inżynierów i techników.

Angielski bez testów

Projekt miał na celu wyrównanie szans edukacyjnych u gimnazjalistów z terenów defaworyzowanych poprzez zwiększenie ich umiejętności w zakresie języka angielskiego. Rezultaty inicjatyw projektowych okazały się konkretne i trwałe: uczniowie objęci działaniami edukacyjnymi programu uzyskali wyraźnie wyższe wyniki na egzaminie gimnazjalnym z angielskiego i stali się bardziej pewni siebie w mówieniu w tym języku.

TYTUŁ PROJEKTU

Youngster - angielski Twoją szansą!

INSTYTUCJA

Macmillan Polska

KOORDYNATOR

dr Grzegorz Śpiewak

JĘZYK PROJEKTU

angielski

POZIOM EDUKACJI

gimnazjum

Analiza wyników egzaminu gimnazjalnego pokazuje, że uczniowie z małych miejscowości osiągają istotnie niższe wyniki w porównaniu do rówieśników z dużych miast właściwie jedynie z języka angielskiego. Twórcy projektu *Youngster – angielski Twoją szansą!* postawili więc sobie za cel likwidację bariery edukacyjnej, jaką stanowi niska kompetencja w angielskim na starcie młodzieży do szkół ponadgimnazjalnych.

Działaniami projektowymi objęto ok. 28 tys. gimnazjalistów, a polegały one na całorocznych dodatkowych zajęciach z angielskiego dla uczniów klas trzecich. Na potrzeby tego cyklu edukacyjnego stworzono autorski program *All Carrot no Stick*. Gimnazjaliści, podzieleni na grupy poziomowe po teście plasującym, uczestniczyli w zajęciach i dostawali materiały dydaktyczne. Wcześniej ich nauczyciele brali udział w intensywnych kursach metodycznych. Dodatkowo uczniowie mogli się zaangażować w konkurs projektów grupowych *Teenagers in Action*, a ci, którzy dokonali największych postępów – nagradzani byli wyjazdami na zagraniczne obozy językowe.

Projekt ma wymiar innowacyjny w sferze społecznej: realnie i praktycznie wspomaga młodzież

obarczoną barierą edukacyjną. Istotny innowacyjnie jest też skuteczny mariaż koncepcji doradców Macmillana i materiałów dydaktycznych wysokiej jakości (finansowanych przez Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej). Najciekawsza zaś i najlepiej odbierana przez uczestników jest formuła dodatkowej nauki angielskiego: bez prac domowych, testów i ocen. To znakomity sposób na pobudzenie motywacji wewnętrznej, nie tylko u uczniów, ale i u ich nauczycieli. Wolność wyboru skutkuje zachętą do udziału w tym, co nieobligatoryjne. Dlatego wielu uczniów z zapałem brało udział w wieczorach filmowych czy angielskich herbatkach popołudniowych, nagrywało klipy wideo, tłumaczyło teksty piosenek, sprawdzało swoją wiedzę o krajach anglosaskich w konkursach i quizach.

Gimnazjaliści objęci projektem *Youngster* sami poszerzali krąg uczestników działań, np. zapraszali na imprezy konkursowe projektu swoich młodszych kolegów ze szkół podstawowych. Podobnie działo się z wieloma nauczycielami, którzy „przenosili” sposób pracy w projekcie na regularną pracę lekcyjną i inspirowali tym samym innych pedagogów. W efekcie całe otoczenie rodzinne i społeczne uczniów przekształciło się w środowisko przyjazne nauce angielskiego.

Poznajemy rówieśników z Europy

Główną ideą projektu było rozwijanie świadomości kulturowej dzieci poprzez zaznajamianie ich z różnymi językami. Uczniowie szkoły podstawowej poznawali swoich rówieśników z kilku krajów oraz ich język, kulturę, rzeczywistość szkolną i życie codzienne. Tworzyli krótkie filmy i quizy językowe, prezentacje państw i regionów. Wymieniali się listami – co w wielu przypadkach trwa do dzisiaj.

TYTUŁ PROJEKTU

LLT: Let's Learn Together

INSTYTUCJA

Szkoła Podstawowa nr 114 z Oddziałami Integracyjnymi im. Jędrzeja Cierniaka w Warszawie

KOORDYNATOR

Małgorzata Łaska

JĘZYK PROJEKTU

angielski, czeski, grecki, francuski

POZIOM EDUKACJI

szkoła podstawowa

W Europie mówi się wieloma językami, o czym przekonujemy się nie tylko w czasie podróży. Chęć nawiązania, podtrzymywania i rozwijania kontaktu z ludźmi z innych krajów to świetna okazja, by choć trochę nauczyć się ich języków. Zaciekawienie uczniów innymi kulturami leży u podstaw projektu *LLT: Let's Learn Together*. Uczniowie z Polski i kilku innych krajów, biorący udział w programie eTwinning, przygotowywali dla swoich partnerów krótkie filmy-lekcje na temat swojego języka. Kontaktowali się także przez Skype. Dzięki temu dowiadawali się sporo o codzienności życia rówieśników w Europie, m.in. o tym, czego i jak się uczą, jakie – i w jaki sposób – obchodzą święta. Ważnym elementem działań w projekcie była też stała odręczna korespondencja listowna. Uczniowie nauczyli się pisać listy oraz poznali wiele zwrotów i struktur (nie tylko po polsku) typowych dla współczesnej epistolografii.

W projekcie uczestniczyli uczniowie klas piątych. Ich zaciekawienie innymi kulturami i językami rosło wraz z rozwojem projektu: tworzeniem

prezentacji o Polsce i swojej szkole, przygotowywaniem lekcji i quizów z języka polskiego, zapoznawaniem się z materiałami z krajów partnerskich (w tym lekcjami czeskiego, holenderskiego, greckiego i francuskiego), porównywaniem planów lekcji, wymianą informacji o uczeniu się różnych przedmiotów, szczególnie historii, matematyki, przyrody i informatyki. Osobne zadanie i – jak się okazało – nie lada atrakcją dla uczniów stanowiło pisanie i czytanie listów. Towarzyszyły temu ogromne emocje, związane na przykład z otrzymaniem pierwszego w życiu listu. Oprócz dzieci w działania projektowe zaangażowani byli zarówno nauczycielka języka angielskiego, jak i nauczyciele kilku innych przedmiotów.

Piątoklasiści znacznie podnieśli poziom swoich kompetencji w języku angielskim. Stało się tak nie wskutek wykraczania poza podstawę programową, ale dzięki użyciu języka stymulowanemu chęcią i potrzebą kontaktu z innymi ludźmi. Nie do przecenienia jest też opanowanie umiejętności pisania listów. Ta forma kontaktu ma swój ciąg dalszy. Uczniowie nadal wymieniają listy już po zakończeniu uczestnictwa któregoś z partnerów w projekcie.

Łacina i nowoczesność

Projekt, niemal jak pisany w odcinkach serial, którego bohaterem jest młody Rzymianin sprzed wieków, w niekonwencjonalny sposób promuje łacinę i kulturę antyczną. Wkład polskich uczestników tej międzynarodowej inicjatywy nosi znamiona wielkiej kreatywności, a zapał w tropieniu śladów cywilizacji rzymskiej we własnym regionie budzi podziw. Łacina i kultura antyczna stymulowały przy tym niejako wykorzystywanie najnowocześniejszych narzędzi z zakresu technologii informacyjnej.

TYTUŁ PROJEKTU

The Incredible Life of Marcus Poncius Europaeus

INSTYTUCJA

IV Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kotarbińskiego w Gorzowie Wielkopolskim

KOORDYNATOR

Joanna Lisiecka-Kabat

JĘZYK PROJEKTU

angielski, łacina

POZIOM EDUKACJI

liceum ogólnokształcące

Projekt działań językowych związanych z łaciną to współcześnie rzadkość. *The Incredible Life of Marcus Poncius Europaeus*, realizowany w programie eTwinning, dotyczy właśnie łaciny (tzw. żywej) i cywilizacji antycznej oraz ich obecności we współczesnych językach europejskich i kulturze wielu krajów tej części świata.

Marcus, postać jak z czasów, gdy łacina była używana niemal w całej Europie, wędruje po dzisiejszym kontynencie. Jest to postać wymyślona przez uczestników projektu, którzy stworzyli jego życiorys, wygląd, charakter, a także jego podróże, pytania, kłopoty, zdziwienia, posługując się przy tym językiem angielskim i technologiami informacyjnymi. Współczesne (często najnowocześniejsze) narzędzia służyły poznawaniu dawnej kultury i jej wpływu na kształt dzisiejszej polszczyzny i angielszczyzny, na literaturę i kulturę Europy. Wszystko miało formę swoistej gry językowej z wieloma odsłonami.

Licealiści z klas drugich, poznający mowę Cycerona w ramach przedmiotu uzupełniającego, dowiedzieli się, że w wielu miejscach Europy łacina jest przedmiotem regularnie nauczanym

w szkołach. Młodzi ludzie poznawali siebie nawzajem i swoje kraje, używając awatarów (Voki) i plakatów (Glogster), a także tworząc filmy i prezentacje, wymyślali biografię Marcusa, konstruowali logo projektu, uczyli się nawzajem podstawowych słów w różnych językach, tworzyli łacińskojęzyczną prognozę pogody, poznawali rolę Szlaku Bursztynowego w dawnej Europie – a wszystko to przy użyciu zaawansowanych technologicznie narzędzi informacyjnych. Zatem uczono się wspólnie po angielsku – w gronie uczniów z wielu krajów (Polska, Turcja, Francja, Grecja) – łaciny i kultury antycznej, a także doskonałości umiejętności informatyczne dzięki stałemu wykorzystywaniu technologii komunikacyjnych. W związku z tym zaobserwowano wzrost poziomu wiedzy na temat własnego języka wśród uczestników projektu, większą świadomość używania słownictwa i terminologii pochodzenia łacińskiego w polszczyźnie. Zainteresowanie tzw. martwym językiem nie tylko dało mu „nowe życie”, ale nawet doprowadziło kilkoro uczniów do udziału we Wrocławskich Warsztatach Łaciny Żywej na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Wrocławskiego.

O historii w wielu językach

Młodzi Polacy, Niemcy, Francuzi, Włosi i Holendrzy zajęli się historiami swoich rówieśników sprzed lat: dzieci żydowskich wywiezionych do obozu koncentracyjnego w Neuengamme. Docieranie do dokumentów na ich temat zainicjowało refleksje na temat tragicznych skutków totalitaryzmu i konieczności przeciwdziałania ksenofobii, rasizmowi, dyskryminacjom. Praca nad materiałami historycznymi łączyła się z działaniami językowymi: tłumaczeniem i tworzeniem tekstów po niemiecku i angielsku oraz okazjonalnym używaniem innych języków.

TYTUŁ PROJEKTU

Europeans for peace – memories and feelings

INSTYTUCJA

Szkoła Partnerstwa Międzynarodowego Ogólnokształcące Liceum Językowe z Oddziałami Dwujęzycznymi im. UE w Radomiu

KOORDYNATOR

Marzena Wojciechowska

JĘZYK PROJEKTU

angielski, niemiecki

POZIOM EDUKACJI

liceum ogólnokształcące

W ramach projektu *Europeans for peace* podjęto się przesłedzenia losów żydowskich dzieci wywiezionych z różnych miast Europy do obozu w Neuengamme. W każdym kraju partnerskim młodzież badała materiał faktograficzny dotyczący tego zagadnienia. Licealistki z Polski zajmowały się dziećmi z radomskiego getta. Zebrane i opracowane materiały posłużyły prezentacji na spotkaniu w Niemczech oraz zorganizowaniu wystawy fotograficznej w szkole. Hamburskie spotkanie stanowiło forum wymiany wiedzy i refleksji związanych z pracą nad archiwaliami dotyczącymi żydowskich rówieśników sprzed lat. Dyskutowano o sile ideologii, ksenofobii, przeciwdziałaniu tym zjawiskom i o wartości dla Europy najważniejszej – o trwałym pokoju.

W sytuacjach spotkań i kontaktów bezpośrednich młodzież używała kilku języków: angielskiego, niemieckiego, włoskiego i francuskiego. Komunikacja ściśle związana z projektem odbywała się po angielsku. Zatem praktycznie wdrożono

podejście edukacyjne określane jako uczenie się przez działanie oraz rozwijano kompetencje kluczowe: komunikację w językach obcych, umiejętność uczenia się, kompetencje społeczne.

Początek projektu to zebranie i badanie materiałów niemieckojęzycznych z Archiwum Państwowego w Radomiu. Później – tłumaczenie tych tekstów na angielski, a następnie gromadzenie zdjęć miejsc historycznych.

Uczniowie znacznie lepiej posługują się językiem angielskim i niemieckim w mowie i piśmie. Nauczyli się wyszukiwać, analizować i wykorzystywać informacje obcojęzyczne, używać słowników i źródeł multimedialnych. Przyswoili i przećwiczyli umiejętność tworzenia i prezentowania wystąpień w językach obcych, a nawet nauczycieli się dyskutować w języku innym niż polski, umiejętnie konstruując argumenty pod względem merytorycznym i językowym.

Projekt osiągnął zakładany cel: tworzenie przestrzeni europejskiego dialogu i dyskursu historycznego poprzez wielojęzyczną komunikację młodzieży.

Francuski z ikoną piosenki

Projekt polegający na przypominaniu postaci i piosenek Edith Piaf miał na celu zainteresowanie szerokiego grona odbiorców językiem i kulturą francuską. Cel ten został z nawiązką osiągnięty. Wszystkie organizowane imprezy spotykały się z pozytywnym odbiorem wśród publiczności – licznej i bardzo zróżnicowanej wiekowo i społecznie, a nawet terytorialnie.

TYTUŁ PROJEKTU

Francuski z Edith Piaf – w setną rocznicę urodzin Paryskiego Wróbelka

INSTYTUCJA

Katedra Filologii Romańskiej, Zakład Językoznawstwa Stosowanego i Dydaktyki Uniwersytetu Łódzkiego

KOORDYNATOR

prof. dr hab. Mieczysław Gajos

JĘZYK PROJEKTU

francuski

POZIOM EDUKACJI

gimnazjum, liceum ogólnokształcące, szkoła wyższa, edukacja dorosłych

Edith Piaf urodziła się 19 grudnia 1915. Sto lat później Francja uczciła swoją znakomitą pieśniarkę, ustanawiając rok 2015 – Rokiem Edith Piaf. Romaniści z Uniwersytetu Łódzkiego także postanowili przypomnieć i rozpowszechnić twórczość legendarnej wykonawczyni *Je ne regrette rien* oraz zainteresować językiem i kulturą francuską jak najszersze grono odbiorców. W ten sposób narodził się pomysł projektu *Francuski z Edith Piaf – w setną rocznicę urodzin Paryskiego Wróbelka*. Działania projektowe rozpoczęły się już w grudniu 2014 r. i były kontynuowane, w ciągu całego roku szkolnego 2015/2016.

Pomysłodawcy tej inicjatywy działali z wielkim rozmachem. Zorganizowali wystawę obrazów *Dziewczynka z Belleville* w ośrodku Alliance Français w Łodzi. W zupełnie innym miejscu, w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Gdańskiego, można było obejrzyć wystawę publikacji i fotografii *Była sobie Piaf*. Wystawa odbyła się także w Muzeum Miasta Turku. W czasie wernisaży i finisaży tych wystaw publiczność miała okazję

zapoznać się bliżej z postacią Paryskiego Wróbelka, dzięki wykładom o pieśniarce i minikoncertom jej utworów. Łódzcy romaniści prowadzili wieczory słowno-muzyczne o Edith Piaf w Centrum Kultury Młodych (w Łodzi) i w gimnazjum w Łyszkowicach i pomagali w organizacji uroczystych obchodów setnych urodzin pieśniarki w XXI LO w Łodzi, a w Uniwersytecie Trzeciego Wieku Politechniki Łódzkiej zaprezentowali multimedialny wykład o rolach teatralnych Piaf. Uczestniczyli także w przygotowywaniu przez Teatr-S spektaklu *Piano bar* w Zbąszyńskim Domu Kultury i prezentowali młodzieży szkolnej sylwetkę Edith Piaf w czasie Dni Frankofonii w regionie łódzkim.

Wszystkie opisane wydarzenia wzbudzały zainteresowanie publiczności nie tylko postacią Edith Piaf jako ikoną piosenki francuskiej, ale szeroko pojętą kulturą i językiem francuskim. Publiczność owa cechowała się wyjątkowym różnicowaniem wiekowym i środowiskowym, a zasięg terytorialny działań był rozległy. Zainicjowany w projekcie nieformalny kontakt z językiem obcym poprzez sztukę wart jest naśladowania.

Nauka języka przez sztukę

Publikacja zawierająca wiersze w wersji polskiej i angielskiej, zilustrowane pracami plastycznymi powstałymi w trakcie warsztatów plastyczno-językowych – to wymierny rezultat działań w ramach tego interesującego projektu. Koncepcja łącząca naukę języka przez sztukę i sztuki przez język zyskała tym samym bardzo przekonujący wyraz.

TYTUŁ PROJEKTU

Poezja i sztuka dla kreatywności – inspiracje/Poetry and Art for Creativity – Inspirations

INSTYTUCJA

Rzeżucha Studio w Jesówce

KOORDYNATOR

Sylwia Zabor-Żakowska

JĘZYK PROJEKTU

angielski

POZIOM EDUKACJI

przedszkole, szkoła podstawowa, gimnazjum, doskonalenie zawodowe nauczycieli

Przez ponad rok Rzeżucha Studio w Jeśonce prowadziło anglojęzyczne warsztaty, podczas których dzieci tworzyły ilustracje do wierszy, opanowując przy tym słownictwo dotyczące plastyki. Łączenie działań twórczych i procesu uczenia się leksyki wpłynęło bardzo korzystnie na trwałość zapamiętywania przyswajanego materiału językowego. Stało się tak dzięki dążeniu do wykształcenia myślenia dywergencyjnego przy pomocy metod pedagogiki kreatywności.

Dzieci w wieku od 2 do 15 lat, z przedszkoli i szkół w gminie Piaseczno, na początku uczestniczyły w warsztatach *Poezja i sztuka dla kreatywności – inspiracje* z angielskiego w bardzo zróżnicowanym stopniu. W czasie, gdy kończono ilustrowanie wierszy, znajomość angielskiego w zakresie pojęć plastycznych wzrosła wymiennie u wszystkich młodych artystów, a ponadto u dzieci lepiej znających język rozwinęły się znacząco umiejętności tłumaczeniowe. Okazało się, że nieformalna nauka języka w połączeniu z działaniami twórczymi jest skutecznym bodźcem w akwizycji leksyki. Rysowanie i malowanie na zajęciach językowych zaowocowało zarówno pracami ilustrującymi wiersze, jak i powstaniem obrazkowego dwujęzycznego słowniczka

pojęć plastycznych. Świadczy to niewątpliwie o stymulującym wpływie dwutorowych działań twórczych na rozwój zasobów kreatywności u młodych uczestników warsztatów.

Działania podjęte w ramach projektu – zastosowane formy prowadzenia zajęć i powstała publikacja – są możliwe do zastosowania i upowszechnienia w pracy nauczycieli języków obcych, szczególnie na poziomie edukacji przedszkolnej. W zaleceniach podstawy programowej dla tego etapu kształcenia zawarte są sugestie zajęć łączących osvajanie z językiem i inne działania. Wykonywanie prac plastycznych, tak lubiane przez wiele dzieci, może pomóc w opanowywaniu słów angielskich czy francuskich. Publikację można także wykorzystać w pracy z cudzoziemcami uczącymi się języka polskiego.

Udział w projekcie pozwolił na pozaszkolny, swobodny kontakt dzieci z poezją, czyli sztuką słowa w języku polskim i angielskim – co należy uznać za kolejny pozytywny efekt działań projektowych. Mimo podejmowanych akcji społecznych, czytelnictwo wśród dzieci i młodzieży jest zjawiskiem raczej rzadkim, zatem warte rozpropagowania są wszelkie pomysły na umożliwienie dzieciom kontaktu z literaturą.

Koncepcja publikacji

Redakcja „Języków Obcych w Szkole”

Redakcja i korekta tekstów

dr Agnieszka Karolczuk, Anna Grabowska

Współpraca wydawnicza

Małgorzata Janaszek-Bazanek

Projekt graficzny i skład

 RZECZYOBRAZKOWE.PL

Wydawca

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji
ul. Mokotowska 43
00-551 Warszawa
email: label@frse.org.pl
tel. 22 46 31 367

Druk

Agencja Wydawnicza ARG1

Copyright by Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, Warszawa 2016

ISSN 0446-7965

Publikacja sfinansowana z funduszy Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za treść umieszczoną w publikacji.

PUBLIKACJA BEZPŁATNA

Publikacja dostępna w wersji elektronicznej na stronie:

www.ell.org.pl i **www.jows.pl**

